

Siguldas novada
**KULTŪRAS KONSULTATĪVĀS PADOMES SĒDES
PROTOKOLS**

2016.gada 1.decembrī

Turaidas muzejrezervātā, Turaidas ielā 10

Nr.8/2016

Sēdi atklāj plkst.17.40

Kultūras konsultatīvās padomes locekļi:

1. Līga Ādamsone
2. Agita Zālīte
3. Raits Tikums
4. Anna Jurkāne
5. Zanda Puče
6. Rihards Rasnācis
7. Ieva Vītola
8. Kārlis Alviķis
9. Zane Oliņa

Nepiedalās:

1. Oskars Briedis
2. Einārs Reiters
3. Andris Habermanis
4. Ingūna Millere
5. Sabīne Birzniece
6. Aelita Ziemele

Piedalās pašvaldības darbinieki:

1. Līga Sausiņa – Siguldas novada domes priekšsēdētāja vietniece
2. Iveta Ārgale – Siguldas novada Kultūras pārvaldes vadītāja
3. Zane Gatere – Siguldas novada pašvaldības Teritorijas attīstības pārvaldes Telpiskās attīstības plānotāja

Sēdi vada – Siguldas novada domes priekšsēdētājs Uģis Mitrevics

Protokolē – Siguldas novada domes sekretāre Madara Zeltiņa

Darba kārtība:

1. Aktualitātes Turaidas muzejrezervāta darbībā (ziņo Anna Jurkāne).
2. Diskusija par pieminekļiem Teodoram Zaļkalnam un Alfrēdam Kalniņam Siguldas pilsētas vidē (ziņo Siguldas novada Teritorijas attīstības pārvaldes Telpiskās attīstības plānotāja Zane Gatere).
3. Dažādi jautājumi.

1.§

Aktualitātes Turaidas muzejrezervāta darbībā

A.Jurkāne iepazīstina Padomes locekļus ar ekspozīciju par Turaidas muzejrezervāta darbības un attīstības stratēģiju.

Turaidas muzejrezervāta speciālists Edgars Ceske iepazīstina Padomes locekļus ar ekspozīciju “Kā tapa Latvijas valsts”.

2.§

Diskusija par pieminekļiem Teodoram Zaļkalnam un Alfrēdam Kalniņam Siguldas pilsētas vidē

Par pieminekli Teodoram Zaļkalnam

Z.Gatere: ir iespēja novietot Siguldas novadā pieminekli Teodoram Zaļkalnam – tēlnieka Ojāra Siliņa granītā atveidoto mākslinieka galvu uz akmens postamenta. Ņemot vērā, ka tiek pārbūvēts Siguldas Kultūras centrs, priekšlikums ir novietot šo mākslas darbu pašā pilsētas centrā. Savulaik tēlnieks T.Zaļkalns bieži uzturējās Siguldā, un netālu no centra atradās dzimtai piederoši īpašumi.

A.Jurkāne: šī Ojāra Siliņa veidotā Teodora Zaļkalna “galva” ir trešā vērtīgākā Latvijā. Vērtīgākus mākslas darbus nav iespējams iegūt. Par šo tēlniecības darbu un tā māksliniecisko vērtību esmu konsultējusies ar Latvijas Valsts Mākslas muzeja direktori Māru Lāci.

Z.Gatere: šobrīd piemineklis atrodas Ķekavas pagastā, īpašnieki ir nosaukuši cenu, par kādu atdotu minēto darbu, lūdzot segt tikai savulaik tā restaurācijā ieguldītos izdevumus. Izmaksas varētu būt aptuveni 3500,00 eiro par pašu pieminekli, līdz ar to apmēram 6000,00 eiro, kopā ar atvešanu, un tātad apmēram 15 000,00 – 20 000,00 eiro kopā ar visu teritorijas labiekārtošanu. Galvas daļa ir restaurēta, postaments jānotīra.

R.Tikums: runājot par naudu, jāsaprot, kāda ir konkrētā summa. Varbūt lētāk ir gatavot jaunu.

A.Jurkāne: tēlnieka Igora Dobičina vērtējums ir 100 000,00 eiro, kā mākslas priekšmeta vērtība.

R.Tikums: kas veido mākslas darba cenu? Ja kāds uztaisītu jaunu, mūsdienīgāku? Mēs runājam par Kronvaldu Ati, kuram nomaina galvu, viņš der visiem laikiem, klišeja. Mēs nezinām, kā šis cilvēks izskatījies.

U.Mitrevis: izmaksas ir saistītas vairāk ar transportēšanu, uzstādīšanu. Šī cena ir ļoti zema.

A.Jurkāne: pieminekli jau 20.gadsimta astoņdesmitajos gados bija plānots izvietot Siguldā, taču līdz ar Atmodas laika sākšanos, iespējams, attieksmes maiņu pret kultūru, tas nenotika. Jācer, ka attieksme mūsdienās mainīsies, jo mums divdesmit piecu gadu laikā nav neviena pieminekļa, tikai vides objekti, atrakcijas.

U.Mitrevis: mēs to mēģinām mainīt. Manuprāt, šī ir iespēja iegūt šo postamentu gandrīz par brīvu. Ja mēs nolemsim to ņemt, tad kādi ir jūsu priekšlikumi par vietu, kur to novietot?

Padome diskutē par to, kur novietot šo pieminekli, apskatot vairākus piedāvātos variantus uz Siguldas Kultūras centra labiekārtojuma plāna.

U.Mitrevis: manuprāt, būtu jāliek Siguldas pilsētā.

A.Jurkāne: radījīs viņš ir Siguldā, bet piedzimis Allažos.

Z.Gatere: pie Kultūras centra ir vismaz seši varianti vietas izvēlei, katra ar savu iespējamu noskaņojumu.

U.Mitrevis prezentē Padomei karti, kurā atzīmētas potenciālās pieminekļa novietnes.

R.Rasnacis: vai mums sākumā nebūtu jādomā par būtību, kāpēc mēs gribam pieminekli likt konkrētā vietā. Vai gribam izdaiļot apkārtni, radīt stāstu?

A.Jurkāne: piekrīt R.Rasnacim. Sigulda ir kā Latvijas nacionālās kultūras rašanās vieta. Mūsdienu pilsētai ir jāieliek šis kultūras stāsts par personībām, par A.Kalniņu, par T.Zaļkalnu, tas viss kopā veido Siguldu kā kultūras pilsētu. Ir jāsauglabā stāsti par Siguldas kultūras cilvēkiem, kā arī jāizveido novadā konkrētas vietas, kas saistītas ar tiem.

R.Rasnacis: blakus vajadzētu būt arī viņa darbiem.

Padome turpina diskutēt par pieminekļa vietas izvēli.

U.Mitrevis: vai konceptuāli piekrītat to izvietot Kultūras centra tuvumā, vai ir citas idejas?

A.Jurkāne: stacijas laukums ir atraktīvs šobrīd, manuprāt, stacija šobrīd ir labā līmenī, taču piemineklim jābūt klusākā vietā, skvērā, parkā, kā tas ir citur pasaulē. Protams, būtu brīnišķīgi, ja mēs to akcentētu.

E.Ceske: manuprāt, Zaļkalns cieši izjuta dabu, koku pie Kultūras centra ir vairāk. Priedes blakus skulpturālam objektam to atdzīvina. Tas tomēr ir cilvēka veidols. Ja objektam apkārt ir daba, tas uzreiz ir cits stāsts.

R.Tikums: Kultūras centrs sastāvēs no jaunās un vecās daļas. Viena būs mūsdienīga?

U.Mitrevis: Kultūras centrs tomēr būs viens vesels ar mūsdienīgu seju.

Z.Gatere: kad labiekārtos teritoriju, tad arī jāsāk skatīties, kur konkrēti novietot pieminekli.

U.Mitrevis: es gribētu, lai šī pieminekļa atklāšanas diena būtu vienlaicīgi ar rekonstruētā Kultūras centra atklāšanas dienu, kas varētu būt nākamā gada rudens.

R.Tikums jautā par pieminekļa pamatni.

Z.Gatere: pamatne jānomazgā, tā ir no akmens. Kultūras centra projektētā fasāde ar šo pamatni veiksmīgi sasaucas.

Z.Gatere: mēģināsim šo pieminekli jau tagad nogādāt pie mums. Tad slēgsim līgumu ar arhitektu par teritorijas labiekārtojuma projektēšanu, lai veidojas ap to atbilstoša vide.

R.Rasnacis: konkrētu vietu vajadzētu noteikt ainavu arhitektam.

U.Mitrevis: kad postaments tiks atgādāts šurp, būs iespēja apskatīt pieminekli dabā un atrast tam labāko novietojumu.

Par pieminekli Alfrēdam Kalniņam

U.Mitrevis secina, ka atbilstoši iepriekšējās Padomes sēdēs nolemtajam, pieminekļa vieta ir skaidra – pie Siguldas Mākslu skolas “Baltais Flīģelis”.

Siguldas Mākslu skolas “Baltais Flīģelis” Mākslas nodaļas vadītāja Maija Avota: mēs šeit runājam par portretu, ko Teodors Zaļkalns veidojis kā veltījumu savam jaunības draugam Alfrēdam Kalniņam, un viņš nevienu brīdi nav taisījis pieminekli, bet veidojis portretu. Kā portrets tas ir ļoti augstvērtīgs mākslas darbs. Veidot pieminekli Teodors Zaļkalns nepiekrīst, jo Teodors Zaļkalns ir monumentālists. Es, protams, esmu par to, lai viņu eksponētu, izvietotu. Pie vecās mūzikas skolas tas bija vieglāk, tagad tā ir jauna, modernās formās veidota mūsdienīga ēka, ir jāpieaicina tēlnieks, kas veidotu šo postamentu ar, piemēram, Alfrēda Kalniņa parakstu.

Arhitektūra nosaka, kā vide veidojās, ir svarīgi izcelt šo postamentu tā, lai nepazeminātu tā vērtību, norādīt, ka tas ir Alfrēda Kalniņa portrets, ko veidojis Teodors Zaļkalns. Manuprāt, ir jāizveido darba

grupa, kurā piedalās arī tēlnieks, lai saprastu, kā un kur labāk izvietot šo postamentu. Es vairāk sliecos uz to, ka tam jāatrodas ārā, nevis telpās. Taču tas nekad nav taisīts kā piemineklis.

A.Jurkāne: Teodora Zaļkalna mantiniekam Kārlim Baumanim saskaņā ar testamenta tika nodots īstenot visu, kas saistās ar viņa mantu. Kārlis Baumanis piedalījās šī portreta veidošanā. Mēs nevaram ielikt viņa mutē un interpretēt pēc savas saprašanas to, ko mēs nezinām, ka viņš būtu teicis.

L.Ādamsons: viņš pieder pie mūzikas skolas.

M.Avota: tieši tā, bet tas ir jādara ar šodienas skatījumu. Piemēram, māksliniece Solveiga Vasiļjeva apgalvo, ka tas ir krūšutēls, savukārt tēlnieks Igors Dobičins apgalvo, ka tas ir portrets. Neviena vārda par to, ka tas būtu piemineklis. Tas bija Zaļkalna pēdējais darbs, ko viņš nepabeidza. Mēs uz šāda postamenta viņu nevaram likt, mums jāskatās ar šodienas arhitekta un tēlnieka acīm. Saturiski viņš ir arī vērtīgs, jo ir Teodora Zaļkalna pēdējais darbs. Jāatrod atbilstoša vieta, kas šo mākslas darbu pienācīgi izceltu.

Padome secina, ka jāpiemeklē labākā iespējamā vieta pie Siguldas Mākslu skolas "Baltais Flīģelis", jāsaprot, kāds būs labiekārtojums ap pieminekli.

I.Vītola izsaka priekšlikumu portretu novietot "Baltā Flīģeļa" koncertzālē.

L.Ādamsons: koncertzālē piemineklim nav vietas.

Padome diskutē un secina, ka labāk pieminekli novietot ārā, nevis telpās.

U.Mitrevis: tā tad vienojamies, ka mums jāmeklē gan tēlnieks, gan arhitekts, kurš izstrādā labiekārtojuma projektu ar vairākiem variantiem, lai veiksmīgi novietotu pieminekli ārtelpā.

M.Avota: māksliniece Solveiga Vasiļjeva iesaka izmantot granītu.

A.Jurkāne: cienīsim Zaļkalna darbu un pieminekli kopumā – labām lietām nav jāmeklē aizvietotāji. Iesakam piesaistīt labākā risinājuma atrašanai arhitektu E.Vecumnieku, kurš savulaik izstrādāja projektu piemiņas vietai pie vecās mūzikas skolas.

R.Tikums: varētu radīt atbilstoši arhitektūrai sēžamos objektus. Arī tīri funkcionāli šobrīd pie mākslu skolas nav kur apsēsties.

Padome piekrīt, ka šī ir ļoti laba ideja.

U.Mitrevis: manuprāt, tieši Padomei būtu galīgā redakcijā jāapstiprina darba uzdevums postamentam un teritorijas labiekārtošanai.

Uzdevumi Telpiskās attīstības plānotājam Z.Gaterei līdz nākošajai Padomes sēdei:

1. Konsultēties ar arhitektu E.Vecumnieku par darba uzdevumu Alfrēda Kalniņa pieminekļa novietošanai Siguldas Mākslu skolas "Baltais Flīģelis" teritorijā.
2. Darba uzdevumā paredzēt Alfrēda Kalniņa pieminekli novietot uz atjaunota tēlnieka A.Terpilovska savulaik izveidota postamenta.
3. Darba uzdevumā ietvert nosacījumus teritorijas labiekārtojuma projektam, paredzot atpūtas vietas teritorijā.
4. Informēt Padomi par priekšlikumiem, kuri arhitekti vai arhitektu biroji tiks uzaicināti priekšlikumu izstrādāšanai labiekārtojumam, lai izvēlētos veiksmīgāko risinājumu, kuru tālāk izstrādāt kā projektu.

3.§

Dažādi jautājumi

I.Ārgale: informē, ka vakar noslēdzies Siguldas novada festivālu mērķprogrammas līdzfinansēšanas konkurss un kopā tika iesniegtas astoņas idejas. Komentē iesniegtās idejas.

L.Sausiņa: finansējuma piešķiršana balstās uz Siguldas novada festivālu mērķprogrammas līdzfinansēšanas konkursa komisijas (turpmāk – Konkursa komisija) nolikumu. Konkursa komisija apstiprināta ar Domes lēmumu. Pēc nolikumā paredzētiem kritērijiem tiek noteikts vērtējums, tā rodas

šis gala rezultāts. Ja ideja tiek akceptēta, pēc kritērijiem tiek noteikta atbilstošā kategorija un tad iespējamais finansējums. Tas ir ļoti nopietns un pamatīgs darbs. Finansējums budžetā nav iezīmēts. Šobrīd vēl tikai tiks vērtēts, kurš pieteikums vispār atbilst kultūras stratēģijai. Budžets tiks palielināts, pamatojoties uz iepriekšējā Padomes sēdē izteikto priekšlikumu.

Konkursa komisijas sastāvā ir pašvaldības specialisti, kā arī pieaicinām speciālistus un ekspertus no malas. Līdz šim neesam aicinājuši ekspertus no nevalstiskā sektora.

U.Mitrevis ierosina pieaicināt arī cilvēkus no nevalstiskā sektora.

Padome diskutē, ka arī Padomei vajadzētu dot iespēju iesaistīties vērtēšanas procesā, tomēr cieši pieturoties pie Konkursa komisijas nolikuma.

L.Sausiņa: komisijas nolikumu mēs šobrīd grozīt nevaram.

R.Tikums ierosina novietot mākslas objektu Lauktechnikā, aplī, kas redzams no 2 km attāluma. Šis ir industriāls, skarbs rajons. Objekts varētu būt saistīts ar gaismu, jo šo vietu var redzēt no liela attāluma. Tas paceltu arī šajā vietā dzīvojošo sajūtas. Atsauktu atmiņā to, ka agrāk tur dzīve kūsāja.

U.Mitrevis: šī vieta tiks rekonstruēta. Līgums ir noslēgts. Ja to akceptēs VAS "Latvijas Valsts ceļi", tad aicinu piedāvāt idejas. Rekonstrukcijas sāksies agrā pavasarī.

U.Mitrevis: nesen diskutējām par rajonu nosaukumiem Siguldā. Iespējams ir pienācis laiks veidot jaunus rajonu apzīmējumus.

R.Rasnacis iesaka veidot tos pēc vides objekta nosaukuma.

U.Mitrevis: ir doma aicināt siguldiešus piedāvāt savus variantus.

A.Jurkāne: atceramies, ka vārdam ir spēks! Arī vides objekta nosaukumiem.

U.Mitrevis: aicina visus uz egles iedegšanu 16.decembrī Stacijas laukumā. Šogad neiededzām egli jau 1.adventē, jo Ziemassvētku tirdziņš tiks atklāts 16.decembrī kopīgi ar egles iedegšanu. Šogad nebūs slidotava, kā bijām iecerējuši, bet būs Ziemassvētku ciematiņš, 4 pastāvīgas mājiņas, kas Ziemassvētku laikā taps par Ziemassvētku tirdziņu, egle, bagātīgi rotājumi, ziemas koncertzāle. Šogad Stacijas laukumā arī sagaidīsim Jauno gadu.

I.Ārgale: no 16.decembra darbojas Ziemassvētku tirdziņš un ziemas koncertzāle. Darba dienu rītos un vakaros. Vakaros būs arī kinozāle. Piektdienu un sestdienu vakaros būs dažādi mūzikas priekšnesumi. Pēdējais pasākums šogad ir 31.decembrī. Visi laipni aicināti.

PADOME NOLEMJ:

1. Z.Gaterei sagatavot darba uzdevumu teritorijas labiekārtojuma projektam "Mākslas darba "Alfrēda Kalniņa piemineklis" novietošana pie Siguldas Mākslu skolas "Baltais Flīģelis"" līdz nākošajai Padomes sēdei.
2. Atgādāt tēlnieka O.Siliņa veidoto Teodora Zaļkalna krūšutēlu un novietot pagaidu vietā līdz labiekārtojuma projekta izstrādāšanas pie Kultūras centra, un Z.Gaterei organizēt labiekārtojuma projekta izstrādāšanu pieminekļa novietošanai.
3. Nākošo Padomes sēdi organizēt 2017.gada 9.februārī Siguldas Mākslu skolā "Baltais Flīģelis".

Sēde slēgta plkst.19.50

Sēdi vadīja: *(personiskais paraksts)*

U.Mitrevis

Protokolēja: *(personiskais paraksts)*

M.Zeltiņa